

Forfatter: Ewald, Johannes

Titel: Udrag fra PHILETS FORSLAG OM PEBERSVENDENE, SOM VIST VIL BLIVE IVÆRKSAT (1771)

Citation: Ewald, Johannes: "Johannes Ewalds samlede skrifter", i Ewald, Johannes: *Johannes Ewalds samlede skrifter*, Gyldendal, (1969), s. 70. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-ewald04val-shoot-idm139761564378000.pdf> (tilgået 20. april 2024)

Anvendt udgave: Johannes Ewalds samlede skrifter

Den anden Herre, som jeg for den smukke Ordens skyld vil kalde Herr B. er af ganske anden Malm. Hans Oldefader kan han vel ikke erindre, thi han var kun en god ærlig Bondefoged i Overbye. Men hans Herr Grandpapa kom, ved i nogle Aar som Forvalter og Forpagter at udsue alle Bønderne i en Omkreds af fire Miil, saavit, at han ødelagde tre af sine Principaler og købte sig ligesaa mange Herregaarde. Her aad og drak hans adelige Naboer saa længe med ham, indtil de bleve fede, og han blev Conferenceraad. Hans Herr Søn, vor B**s naadige Papa lod i nogle Aar sig og sine Penge slæbe rundt omkring i Europa. Han kom hjem baade med Indsigter og Penge til sit Fædreneland, men Ulykken var at de første var alle pakkede i hans Hofmester og de sidste alle i hans Secretair, saaledes, at da den ene blev befordret, og den anden befordrede sig selv, var han hverken klog eller rig meer. Imidlertid blev han Conferenceraad, giftede sig, fordøiede to af sine Herregaarde, avlede Herr B*** og døde. Denne værdige Sønnesøn af sin Grandpapa, havde gjort vel imod sig selv og imod Staten, om han med sine faa men tilstrækkelige Midler, for lang Tid siden havde slaaet sig til Roelighed paa sin overblevne Herregaard, giftet sig med sin Forvalters Datter, og formeret 71 Verden, om ikke just med rige og fornemme dog med sunde, stærke og arbeidssomme Børn. Denne Vei til at blive lykkelig og nyttig, staaer ham for en kort Tid aaben endnu, nemlig saalænge som hans Forvalter endnu ikke kan jage ham fra Gaarden og købe den selv; hvorpaa han dog arbejder af alle Kræfter. Men Herr B*** har uagtet sin maadelige Forstand - om hvilken jeg i Forbigaaende maae erindre, at den slet ikke har tiltaget i denne Familie, men endnu er den samme hverken større eller mindre, end Bondefogdens i Overbye - Han har uagtet sin temmelig maadelige og daglig aftagende Formue, dog hidindtil ikke kundet forlade sine ærgierrige Hensigter. Han troer, at han blev en alt for uværdig Pølse i sin høie Familie, om han ikke i det mindste døde som Etatsraad. Hvorledes skal han blive det? Gøre sig fortient dertil? Der er ikke at tænke paa. Købe sig dertil? Saa blev han reent ødelagt, og det lader sig desuden ikke saa let gjøre som før. Men hans Frue Moder har fra hans Vugge af idelig sagt ham for, at han vist vilde gjøre sin Lykke hos Fruentimmer, og at han ret var skabt til at gjøre et stort Partie. Dette holder han for et Orakel, og nu til Paaske bliver det fiorten Aar at han støber omkring i alle fornemme Huse, for at finde en Frøken, hvis Fader vilde forbarme sig over ham, og forhielpe ham til den høie Ret at sørge over sin Datter med Pleureuser, naar hun døde, hvilket han, i forbigaaende sagt, just af samme priisværdige Længsel ønskede, at det ei maatte vare for længe. Han bliver virkelig taalt i en Deel store Huse, fordi han kan spille Quadrille, i en Deel andre fordi han er en Nar, og i andre igjen fordi man er for høflig til at vise ham Døren. Men hvad Frøkenen og Pleureuserne anbelanger? Ja min Herre, dersom De vil følge mit Raad - men De haster, man venter Dem i Selskab; jeg vil ikke opholde Dem. Saameget vil jeg kun sige, at De gjør meget vel, om De endnu i Morgen 72 reiser paa Godset og gifter Dem med Forvalterens Datter.